

Konst på Österlen:**”Kan naturen kan jag”**

Marianne Andersson, som tillsammans med Lars Embäck utställer på **Galleri Glemminge**, har med gemena bokstäver skrivit ”arv” på en av sina målningar. Bokstäverna står ungefär som en matematiskt beteckning av en av linjerna i en uppåt avsmalnande, öppna kub som fyller ut större delen av bildytan. Dessa bokstäver fungerar som kompositionselement i bilden men samtidigt bildar de det läsbara ordet arv som också står som titel i katalogen. Kanske vill Marianne Andersson därmed säga att hon i sitt skapande stöder sig på ett kulturellt arv, att konst nödvändigtvis föds och växer ur konst.

”arv” är typisk för Marianne Anderssons sätt att arbeta: på en vacker, ljus och diskret strukturerad färgyta ristar, tecknar och målar hon enkla linjer och figurer som ibland erinrar om barnteckningar, ibland om arkaisk konst. Hon väjer för det glättade och eleganta och söker sig mot ursprunget där tekniken och kunnandet ännu inte hunnit ta loven av känslan. Detta betyder dock inte att hennes bildspråk är naivt och oreflekterat – trots enkelheten finns en väl genomtänkt komposition och ett sammansatt innehåll.

Lars Embäck komponerar genomgående med en solitär, en sluten och mörk kropp mot ljusare fond. Denna kropp står eller ligger inte i ett perspektiviskt rum som är gripbart, den bara befinner sig där svävande men ändå fast förankrad. ”Figur” kallas flertalet av hans verk som näs-

tan genomgående ger associationer till mänskliga kroppar, slutna täta torser eller ibland skugglika astrala varelser eller former. Embäck undviker alla detaljer, hans figurer blir därigenom på ett förunderligt vis arketypsiska.

Embäckes formalt relativt enkla figurer blir monumentala och dramtiska genom att stå i motljus, ett diffust, riktningsslöst ljus som genomsyrar hela bakgrundsplanet. Konstnären

KONST

grundar sina dukar med mörk färg och lägger sedan med bred, snabb pensel över ett ljusbärande gulgrönt skikt mot vilket de brun-röda figurerna effektivt avtecknar sig. Ytorna får liv både genom den fria penselskriften och genom att färgerna i stor utsträckning är laserade. Det är trots kärvheten ett vackert, stundom nästan romantiskt måleri.

INSMICKRANDE

Stegat mellan det subtila och det banala kan vara ganska kort. **Jan Stenvinkel**, som utställer på **Galleri Viterius** i Ystad tar ibland ut steget så att han hamnar på fel sida om gränsen. Det gäller framför allt i målningarna där han oförskräckt använder sig av söta, insmickrande och parfymerade färger. Det är synd för han är en utmärkt målare, det har han visat förr och det visar han även nu när han är lite återhållsam som t ex i ”Etude”, en

liten anspråkslös bild av en trädstam. Denna positiva återhållsamhet kännetecknar mer genomgående de grafiska bladen, kanske beroende av att tekniken här bjuder Stenvinkel större motstånd. Han har det nog för lätt för sig, den gode mannen.

Högmod lär gå före fall. ”Kan naturen så kan jag”, säger Stenvinkel stolt i det programblad som beledsagar utställningen. Och sedan tillägger han: ”Kan inte naturen så kan jag”. För något år sedan flyttade Stenvinkel till Österlen som enligt honom har landets vackraste natur. Det är denna natur han förbättrar i sina målningar.

DANSKA GRAFIKER

Tomelilla konsthall presenterar 12 danska grafiker och fortsätter därmed sin tradition att varje år visa grafik från ett nordiskt land. Sådana utställningar lockar gärna till generaliseringar och här söker man efter det typiskt danska. Det är emellertid vanskligt eftersom konsten i dag är så internationaliserad. Det vore säkert fel att påstå att t ex Elsa Nielsens stillsamma och känsliga etsningar och Sofus Rindels klassiskt lugna stilleben i mezzotint är mer danska än den expressiva och fantasifulle grafik som Palle Nielsen och Arne Haugen Sørensen gör. Mångfald och rikedom kännetecknar i första hand det urval som gjorts av Danske Grafikere, men lite tamt tycker jag ändå att det är.

GUNNAR BRÅHAMMAR